

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 13. august 2019

Sag 41/2019

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Anne-Birgitte Bjerre-Olsen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Svendborg den 29. august 2018 og af Østre Landsrets 6. afdeling den 11. december 2018.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Thomas Rørdam, Jon Stokholm, Poul Dahl Jensen, Jens Peter Christensen og Hanne Schmidt.

Påstande

Dommen er anket af anklagemyndigheden med påstand om skærpelse.

T har påstået formildelse.

Parterne har i øvrigt nedlagt samstemmende påstande om frifindelse for overtrædelse af våbenbekendtgørelsen for så vidt angår besiddelse af den ene peberspray i sagens forhold 3.

Anbringender

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at der ved besiddelse af et våbenlager bør udmåles en klart højere straf end ved besiddelse af nogle få våben, idet risikoen for, at et våben vil blive brugt til fare for andre, stiger for hvert enkelt våben i omløb. De 12 sampakkede våben, som T havde i sin bil, er et våbenlager, således som dette er defineret i forarbejderne til straffelovens § 192 a, stk. 1.

Det må ved strafudmålingen endvidere tillægges vægt, at T var i besiddelse af to skydevåben, der kunne indstilles til fuldautomatisk skudafgivelse og således må karakteriseres som særdeles farlige. Straffen for besiddelse af et enkelt særdeles farligt skydevåben uden tilhørende ammunition på offentligt tilgængeligt sted forudsættes i lovforarbejderne i førstegangstilfælde som udgangspunkt at skulle fastsættes til ubetinget fængsel på mellem 3 år og 3 år og 6 måneder.

Derudover var han i besiddelse af 10 ikke-fuldautomatiske pistoler. Straffen for besiddelse af et enkelt sådant skydevåben uden tilhørende ammunition på offentligt tilgængeligt sted forudsættes ifølge forarbejderne i førstegangstilfælde som udgangspunkt at medføre fængsel i 2 år og 3 måneder.

Endelig må det tillægges vægt, at det er lagt til grund, at våbnene var beregnet til anvendelse i det organiserede kriminelle miljø.

Straffen bør på denne baggrund fastsættes til fængsel i 6-7 år.

T er i forhold 3 bl.a. dømt for overtrædelse af våbenbekendtgørelsen ved at have været i besiddelse af to peberspray. Peberspray på op til 500.000 scoville heat units kan nu lovligt besiddes i eget hjem. Det kan ikke udelukkes, at den ene peberspray vil være lovlig at besidde i dag. Der bør derfor ske frifindelse for besiddelse af denne peberspray, jf. straffelovens § 3, stk. 1.

T har anført navnlig, at der ikke i forarbejderne til den seneste ændring af straffelovens § 192 a i 2017 er bemærkninger om strafpositionerne ved samtidig besiddelse af flere ulovlige skydevåben. Det samme var tilfældet ved ændringerne i 2009 og 2014.

Det må indgå ved straffens fastsættelse, at han ikke tidligere er dømt for overtrædelse af våbenlovgivningen, og at han ikke har tilknytning til bande- eller rockermiljøet. Som forklaret havde han erhvervet våbnene med den intention at beholde dem. Det må endvidere indgå, at seks af pistolerne ikke var normalt funktionsdygtige, idet de kun kunne affyre det første skud, hvorefter man manuelt måtte tage det afskudte patronhylster ud. Endelig bør det indgå, at pi-

stolerne ganske vist blev fundet på et offentligt tilgængeligt sted, men at de på grund af deres indpakning ikke var umiddelbart tilgængelige for brug. Straffen bør på denne baggrund udmåles til 4-5 års fængsel.

Som anført af anklagemyndigheden bør der ske delvis frifindelse i sagens forhold 3, idet det ikke kan udelukkes, at den ene peberspray i dag vil være lovlig at besidde.

Supplerende sagsfremstilling

Af våbenrapport af 22. juni 2018 udarbejdet af Nationalt Kriminalteknisk Center fremgår bl.a.:

”AD. KT 3 – 12 [10 stk. Glock pistoler]

Ved modtagelsen fremstod alle pistolerne rene og uden muligt krudtslam.

Pistolerne ses at være omdannede fra gas/signalpistoler i kaliber 9 mm P.A. Knald til, at kunne affyre skarpe patroner i kaliber 9 mm Kort.

...

Pistolerne KT. 5, 6, 8 og 12 fungerede normalt.

Pistolerne KT. 3, 4, 7, 9, 10 og 11 kunne affyre første skud.

Men det afskudte patronhylster bliver ikke trukket helt ud af kammeret og dermed udkastet af våbnet. Udtagning af det afskudte patronhylster og genladning skal derfor foretages på manuel vis.

AD. KT 13 og 14 [2 stk. slovakiske Grand Power pistoler]

Ved modtagelsen fremstod pistolerne rene og uden muligt krudtslam.

Pistolerne ses at være omdannede fra gas/signalpistoler i kaliber 9 mm P.A.K til, at kunne affyre skarpe patroner i kaliber 9 mm Kort.

...

De 2 pistoler kunne affyres som normalt.

De 2 pistoler KT 13 og 14 er fremstillet til at kunne skyde halvautomatisk (enkeltskud) samt fuldautomatisk (bygeild), ved prøveskydning fungerede de på normal vis ved begge indstillinger.”

Der er for Højesteret fremlagt en rapport af 2. juli 2019 fra Fyns Politi, hvoraf fremgår, at der vedrørende den ene peberspray (”Nr. Sicher”) omfattet af sagens forhold 3 ikke findes oplysninger om sprayens styrkeenheder.

Retsgrundlag

Straffelovens § 192 a lyder:

”§ 192 a. Med fængsel fra 2 år indtil 8 år straffes den, der overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer eller artikel 4, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 258/2012 af 14. marts 2012 ved under særligt skærpende omstændigheder at indføre, udføre, transportere, erhverve, overdrage, besidde, bære, anvende, tilvirke, udvikle eller med henblik på udvikling forske i

- 1) skydevåben eller
- 2) andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstofferne på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade.

Stk. 2. Den, der i øvrigt overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer under særligt skærpende omstændigheder, straffes med fængsel indtil 6 år.

Stk. 3. Ved fastsættelse af straffen for ulovlig besiddelse af skydevåben efter stk. 1, nr. 1, skal det indgå som en skærpende omstændighed, at skydevåbnet besiddes på offentligt tilgængeligt sted. Besiddes der samtidig ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, skal dette indgå som en yderligere skærpende omstændighed ved straffastsættelsen.”

Bestemmelsen blev senest ændret ved lov nr. 494 af 22. maj 2017. I de almindelige bemærkninger til lovforslaget (Folketingstidende 2016-17, tillæg A, lovforslag nr. L 139) hedder det bl.a.:

”2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Skærpelse af straffen for ulovlig våbenbesiddelse mv. under særligt skærpende omstændigheder

...

2.1.3. *Den foreslåede ordning*

Det foreslås at forhøje minimumsstraffen i straffelovens § 192 a, stk. 1, fra 1 års fængsel til 2 års fængsel med henblik på at styrke det strafferetlige værn mod ulovlig våbenbesiddelse mv. under særligt skærpende omstændigheder. Samtidig foreslås strafferammen hævet fra 6 års fængsel til 8 års fængsel med henblik på at sikre, at der fortsat vil være et væsentligt råderum for strafudmålingen i forhold til særligt grove overtrædelser af bestemmelsen.

Det forudsættes i den forbindelse, at straffen for overtrædelse af bestemmelsen forhøjes med omkring 1 års fængsel i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene, jf. nærmere herom pkt. 2.1.1 ovenfor. Der lægges hermed op til at fastholde den øgede graduering i opadgående retning af strafudmålingen, som afspejler lovovertrædelsens grovhed.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og de angivne strafniveauer vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsæt-

telse i straffelovens kapitel 10. Den foreslåede minimumsstraf på 2 års fængsel kan dog kun fraviges i medfør af den almindelige regel i straffelovens § 83.

Der er ikke i øvrigt tilsigtet ændringer af den gældende retstilstand.”

Af lovforslagets specielle bemærkninger til bestemmelsen fremgår bl.a.:

”For så vidt angår ulovlig besiddelse mv. af skydevåben, der ikke på grund af sin særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (f.eks. enkeltskudsvåben, halvautomatiske våben og repetervåben), efter straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, kan der fremover tages udgangspunkt i følgende strafpositioner:

...

Straffen for besiddelse mv. uden ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, på offentligt tilgængeligt sted forudsættes i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel i 2 år og 3 måneder. I gentagelsestilfælde forudsættes straffen som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel mellem 2 år og 8 måneder og 3 år.

...

For så vidt angår ulovlig besiddelse mv. af særdeles farlige skydevåben (f.eks. fuldautomatiske skydevåben), efter straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, kan der fremover tages udgangspunkt i følgende strafpositioner:

...

Straffen for besiddelse mv. uden ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, på offentligt tilgængeligt sted, forudsættes i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel mellem 3 år og 3 år og 6 måneder. Det forudsættes endvidere, at der i gentagelsestilfælde sker en betydelig skærpelse af straffen.

...

Har et våben eller eksplosivstof omfattet af straffelovens § 192 a ikke blot været i gerningsmandens besiddelse mv., men også været anvendt enten på offentligt eller ikke offentligt tilgængeligt sted, forudsættes det, at straffen som udgangspunkt fastsættes noget over de strafpositioner, der er angivet ovenfor.

Der vil også i andre tilfælde efter en konkret vurdering være grundlag for, at straffen fastsættes i et højere niveau. Eksempelvis forudsættes det fortsat, at der i sager, hvor der foreligger organiseret ulovlig indførsel af skydevåben, organiseret ulovlig handel med våben og ulovlige våbenlagre, udmåles væsentligt strengere straffe end de angivne udgangspunkter for strafudmålingen.”

Straffelovens § 192 a er tidligere ændret ved bl.a. lov nr. 501 af 12. juni 2009. I de almindelige bemærkninger til lovforslaget (Folketingstidende 2008-09, tillæg A, lovforslag nr. L 211) hedder det bl.a.:

”3. Udvidet straffelovsbestemmelse om overtrædelse af våbenlovgivningen

...

3.2 Lovforslagets udformning

...

3.2.6. Straffen for organiseret *ulovlig indførsel* af bl.a. skydevåben bør afspejle, at der er tale om meget alvorlig kriminalitet, og det forudsættes, at der i sager, hvor der foreligger indsmugling, fastsættes væsentligt strengere straffe end de oven for angivne udgangspunkter for strafudmålingen i sager om ulovlig besiddelse mv. af skydevåben. Tilsvarende gør sig gældende for organiseret *ulovlig handel med våben*. Det vil sige, at straffen, hvis der er tale om, at der som led i ulovlig indførsel eller ulovlig handel med skydevåben, sker en besiddelse mv. af skydevåben på et offentligt tilgængeligt sted med tilhørende ammunition, vil skulle fastsættes væsentligt over den straf på mindst 1 års fængsel, der forudsættes udmålt i forhold til førstegangstilfælde af besiddelse af skydevåben med tilhørende ammunition omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1. Hvis der derimod er tale om, at der i de omhandlede tilfælde alene sker en besiddelse mv. af skydevåben på bopælen mv., hvorfra der f.eks. drives handel med ulovlige skydevåben, vil der skulle fastsættes en straf, der er væsentligt over den straf på 4-8 måneder, der forudsættes udmålt i forhold til førstegangstilfælde af besiddelse mv. af skydevåben på bopælen mv. omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 2.

Straffen for at have *ulovlige våbenlagre* - det vil sige tilfælde, hvor flere ulovlige våben mv. opbevares det samme sted - forudsættes i lighed med det netop anførte om ulovlig indførsel af og ulovlig handel med våben at afspejle, at der er tale om en meget alvorlig lovovertrædelse. Der forudsættes således også i disse tilfælde fastsat en væsentligt strengere straf efter § 192 a, stk. 1 eller 2, end de oven for angivne udgangspunkter for straffastsættelsen ved ulovlig besiddelse mv. af skydevåben. Ved strafudmålingen kan der i øvrigt bl.a. lægges vægt på våbnenes art (er der tale om almindelige skydevåben eller maskinpistoler mv.) og på antallet af de opbevarede våben.”

Højesterets begrundelse og resultat

Efter den ændring af reglerne om peberspray, der trådte i kraft den 1. januar 2019, er det lovligt at besidde peberspray i eget hjem, såfremt pebersprayeren ikke har en styrke på mere end 500.000 scoville heat units, jf. våbenbekendtgørelsens § 18 a, stk. 1.

Da det efter de foreliggende oplysninger ikke kan lægges til grund, at den ene peberspray i anklageskriftets forhold 3 (benævnt ”Nr. Sicher”) havde en styrke, der oversteg 500.000 scoville heat units, frifinder Højesteret i overensstemmelse med parternes samstemmende påstande T for overtrædelse af våbenbekendtgørelsen for så vidt angår denne peberspray, jf. straffelovens § 3, stk. 1. Som konsekvens heraf er der heller ikke grundlag for at konfiskere pebersprayeren.

Sagen angår herefter straffastsættelsen for de øvrige forhold, som T er fundet skyldig i.

I sagens hovedforhold om overtrædelse af straffelovens § 192 a (anklageskriftets forhold 1) er T fundet skyldig i på offentligt tilgængeligt sted i sin bil at have været i besiddelse af 12 pistoler, hvoraf to pistoler kunne indstilles til fuldautomatisk skudafgivelse. Pistolerne var indpakket i plastik med tape, og der var ingen ammunition. Under de foreliggende omstændigheder, hvor det bevismæssigt er lagt til grund, at besiddelsen skete med henblik på videreoverdragelse, og at våbnene var beregnet til anvendelse i det organiserede kriminelle miljø, finder Højesteret, at straffen bør forhøjes til fængsel i 6 år.

Efter omstændighederne, herunder behovet for afklaring af straffastsættelsen, skal statskassen betale sagens omkostninger for Højesteret.

T har fortsat været fængslet under anken.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med følgende ændringer:

T straffes med fængsel i 6 år.

I forhold 3 frifindes T for overtrædelse af våbenbekendtgørelsen for så vidt angår peberspray benævnt ”Nr. Sicher”, og dommens bestemmelse om konfiskation af denne peberspray udgår.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.